

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

2. 4., 19:15, místnost 217

KLASIKA

TEN, KTERÝ MUSÍ ZEMŘÍT (CELUI QUI DOIT MOURIR)

Režie Jules Dassin, Francie, 1957 (122 min.)

Strhující neorealistická adaptace románu Nikose Kazantzakise *Kristus znovu ukřižovaný*, v němž se prostí řečtí venkované v rámci příprav na pašijové hry postupně znepokojivým způsobem identifikují s postavami, které mají ztvárňovat.

Bohatá řecká vesnice v Anatolii se v době řecko-turecké války (1919–1922) chystá na pašijové hry. Ledva jsou rozděny role, objeví se vyhladovělá skupina vyhnanců z jiné řecké vesnice, která byla zničena Turky. V rámci sporu o to, zda uprchlíkům pomoci, se postupně všechny postavy začínají chovat podle svých biblických rolí a začínají nevědomky znovu sehrávat příběh Kristova ukřižování.

Kazantzakis ukazuje pašije jako věčný mytický vzorec, který se stále opakuje bez ohledu na institučně-náboženský kontext a v němž může roli farizejů snadno převzít sama pravoslavná církev, zatímco roli Římanů turečtí muslimové. Důraz klade na antistrukturální revoluční dimenzi tohoto vzorce. Právě díky ní přitáhl román původně amerického režiséra Dassina, který byl z USA vyštván coby podvatný živel v období maccarthyismu.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

DOKUMENT

16. 4., místnost 217, 19:15.

JEŽÍŠI, TY VÍŠ (JESUS, DU WEISST)

Režie Ulrich Seidl, Rakousko, 2003 (87 min.)

Fascinující, místy tragikomický, zároveň však velmi intenzivní portrét katolické modlitby. Šest rakouských věřících před statickou kamerou (umístěnou často na kostelním oltáři) vede intimní rozhovory s mlčícím Bohem, jemuž se svěřují se svými životními problémy a prosí o sílu v nich obstát.

Režisér proslul svými kontroverzními snímky a i v tomto případě je patrná snaha přistihnout víru „v noční košili“ (v níž jednu z postav skutečně spatříme). Zároveň ale Seidl se svými hrdiny nemanipuluje, neponižuje je, naopak jim ponechává zcela svobodný prostor pro osobní vyjádření.

Film jistě není reprezentativní sociologickou sondou: protagonisté byli v castingu vybíráni na základě přesvědčivosti a síly své modlitby a své zpovědi si důkladně nacvičovali. Právě díky tomu však snímek ve svém nepřirozeném voyerismu vskutku zachytil cosi nábožensky autentického, a to v dobrém i ve zlém.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

14. 5., místnost 217, 19:15.

JINÉ SVĚTY

BLACK ROBE

Režie Bruce Beresford, Kanada – Austrálie, 1991 (101 min.)

Brutálně dramatický a historicky neobvykle věrný příběh kanadské jezuitské misie ze 17. století, který působivě konfrontuje náboženské světonázory křesťanů a indiánů, aniž by jednu ze stran upřednostňoval.

Zapálený misionář Laforgue se vydává doprovodu indiánských průvodců na dlouhou cestu kanoemi do izolované misie mezi Hurony. Teprve drsná cesta nebezpečnou divočinou začne nabourávat jeho křesťanskou aroganci, stejně jako pohrdavou odtažitost jeho indiánských průvodců, a začne vytvářet liminální prostor, v němž se příslušníci obou náboženství mohou alespoň zčásti setkat na rovině obecného lidství.

Navzdory lehkému náběhu na americký velkofilm se australský režisér zdařile vyhýbá všem romantizujícím tendencím, jež se běžně s filmy o indiánech pojí. Neidealizuje si ani jezuity ani indiány, vyhýbá se současnému revizionistickému apologetismu, a namísto toho se snaží v syrové podobě zachytit konfrontaci dvou nábožensko-kulturních světů, v níž jsou obě strany stejnou měrou v roli hrdinů i poražených.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

JINÉ SVĚTY

28. 5., 19:15, místnost 217

RAINING IN THE MOUNTAIN

Režie King Hu, Čína/Korea, 1979 (114 min.)

Vysoko v horách jakoby vytržených z básnické obrazivosti buddhistické východní Asie putuje skupinka lidí k odlehlému klášteru. Po dosažení cíle putování se setkají s různými skupinami, z nichž každá má své vlastní zájmy vztahující se k jednomu posvátnému objektu. Jde jim o peníze, moc, či duchovní hodnoty, a tak se klášterní idyla promění v bitevní pole mocenských skupin.

King Hu je obecně považován za nejvýznamnějšího režiséra filmového žánru wu-sia, který do západních kategorií zapadá jako martial arts fantasy. Dobré jméno získal díky tomu, že do svých filmů včleňuje inscenační postupy pocházející z pekingských oper a filosofické podtexty. To první se projevuje v neokázalé avšak klidné poetičnosti akčních scén, to druhé v boření definic žánrů. Jeho technické dovednosti ve věcech filmových se dokonce dočkaly ocenění na slavném festivalu v Cannes.

Ačkoli sám sebe za buddhistu nepovažoval, opakovaně se vracel ke zmíněné tematice. V tomto filmu je akční aspekt snižen na minimum a v popředí se nachází, kromě úchvatné krajiny a architektury, různorodost lidských přístupů k pravdě. Celkový

obraz pak poskytne jakési pozitivní umělecké vysvětlení základů máhájánového buddhismu čínské provenience.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

4. 6., 18:30, místnost 217

JINÉ SVĚTY

MÚDŽO

Režie Akio Jissoji, Japonsko, 1970 (143 min.)

Film vypráví o incestním soužití dvojice sourozenců. V centru pozornosti je mladý muž, který je uchvácen buddhistickými spisy a odmítá žít svůj život pod vlivem vůdčí ideje světskosti. A tak z různých pohledů v překrásných zátiších rozvažuje samé základy dlouhé tradice a jejich dopady na morální jednání jedince.

Je smutným osudem režiséra pocházejícího ze země, jejíž filmová tradice je tak výrazná, jako je tomu v případě té Japonské, že ačkoli ho mnoho lidí počítá mezi ty nejlepší, ve světě je téměř neznámý. Přitom jde o jednoho z mála filmových umělců, kteří se kriticky vypořádávají s buddhistickou tradicí. Jeho postavení je v něčem podobné tomu Bergmanovu v kontextu křesťanství – i Akio Jissoji pochází z rodiny, která je tradičně úzce spjatá s náboženstvím.

A toto blízké seznámení vyústilo v ostré vypořádávání se s tradicí v trojici filmů, z nichž Múdžo je první. Téma incestu je zde znázorněno bez jakékoliv senzacechtivosti, a otázky, které řeší hlavní protagonista, mají existenciální dopad i na západního diváka. Jako skoro u každého japonského režiséra, je i tady divák zaujat velmi osobitým estetickým projevem. Ne nadarmo je název filmu zároveň jedním z ústředních konceptů japonské estetiky.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

RELIBÉČKO

11. 6., místnost 217, 19:15.

KNĚŽNA LIBUŠE (PAGAN QUEEN)

Režie Constantin Werner, ČR – USA, 2009 (99 min.)

Nízkorozpočtové americké zpracování pověstí o počátcích Přemyslovců, které nám dobře známé příběhy zpracovává z novopohanské perspektivy a nachází v nich ekologická a feministická poselství. Půvabné americké představitelce Libuše (Winter Ave Zoli) sekunduje řada našich herců, kteří pobaví svou českou angličtinou.

„Od nízkorozpočtových snímků se dá očekávat že sníží své ambice na to být nějakou závažnou výpovědí. V případě díla režiséra Constantina Wenera ale platí nepřímá úměra. Jde o film, jehož spíš už céčkové než béčkové náklady, děčkové herecké výkony a dialogy psané na éčku mají sloužit k tomu, že se před námi otevře mystikou prodchnutá minulost a z plátna vyteče moudro pohanských předků.“

Kamil Fila na aktualne.cz.

It is a pleasantly poetic and low key indie drama set in the dark ages which is very unusual for that kind of genre. It's like Jim Jarmusch or David Lynch directing a historic film. The film feels very real but is also stylized and has a lot of contemporary themes and elements. There is a lesbian love story in it as well as ideas about the destruction of nature and the end of the old Pagan religions who were one with nature.

Jeden z recenzentů na imdb.com.